

Spółdzielcza Grupa Bankowa

**Ujawnienie informacji
dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów
kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych
informacji ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.
w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji
kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma**

**Banku Spółdzielczego w Lubyczy Królewskiej
według stanu na 31.12.2017 roku**

Wprowadzenie

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Części Ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR) dokonuje, w niniejszym dokumencie zwanym dalej Ujawnieniem, ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji.
2. Niniejsze Ujawnienie obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe.
3. Bank w zakresie niniejszego *Ujawnienia*:
  - 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych;
  - 2) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
4. Bank informuje, że niniejsze *Ujawnienie* obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzenia CRR, z zastrzeżeniem art. 434 ust. 2 Rozporządzenia CRR, ujawnienia informacji dokonane przez Bank w celu spełnienia wymogów określonych w przepisach o rachunkowości uznaje się za spełniające wymogi Części Ósmej Rozporządzenia CRR.
5. Informacje ujawniane w niniejszym dokumencie zaprezentowano według stanu na dzień 31.12.2017 r.
6. O ile nie zaznaczono inaczej, dane liczbowe prezentowane są w złotych, a ewentualne różnice w sumach i udziałach mogą wynikać z zaokrągleń kwot do pełnych złotych oraz zaokrągleń udziałów procentowych do dwóch miejsc dziesiętnych.

1. Informacje o Banku

1. Bank Spółdzielczy w Lubyczy Królewskiej z siedzibą w Lubyczy Królewskiej, ul. Kolejowa 14, jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000126652. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000501860 oraz NIP 921-000-39-66.

2. Bank jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:
  - 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
  - 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe,
  - 3) ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze,
  - 4) innych regulacji prawnych oraz Statutu Banku.
3. Bank Spółdzielczy w Lubyczy Królewskiej zrzeszony jest z SGB - Bankiem S.A. w Poznaniu oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.
4. W 2017 roku Bank Spółdzielczy w Lubyczy Królewskiej prowadził działalność poprzez:

Centralę w Lubyczy Królewskiej, ul. Kolejowa 14,
Oddział w Ulhówku ul. Kościelna 1/2,
Oddział w Lubyczy Królewskiej, ul. Kolejowa 14,
Filię w Bełżcu, ul. Lwowska 14.
5. Zgodnie z zapisami statutu Bank prowadzi działalność na terenie powiatu tomaszowskiego, biłgorajskiego, zamojskiego, hrubieszowskiego i lubaczowskiego.
6. Przeciętne zatrudnienie w 2017 roku wynosiło 24,4 etatów.

1.1. Informacje o stopie zwrotu z aktywów

Na podstawie art. 111a ust. 1 Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu obliczoną jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej. Na dzień 31.12.2017 r. wyznaczona w ten sposób stopa zwrotu z aktywów wynosi: 0,65 %.

1.2. Informacje o działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Bank, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia CRR

Bank, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, posiada system zarządzania, na który składają się system zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, a także odpowiednia polityka wynagrodzeń, wspierająca kulturę ryzyka (zarządzania ryzykiem).

2.1. Informacje o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową Strategią zarządzania ryzykiem oraz krótkoterminowymi politykami zawartymi w założeniach do Planu ekonomiczno-finansowego na dany rok, zatwierdzone przez Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą Banku. Strategia zarządzania poszczególnymi ryzykami jest zgodna z założeniami strategii działania Banku i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji, a w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku, częściej.
2. Strategia zarządzania ryzykiem jest powiązana z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, a w szczególności z polityką kapitałową, planem ekonomiczno-finansowym oraz strategią działania Banku.
3. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
4. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
5. Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
  - 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa;
  - 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.
6. W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd Banku:
  - 1) opracowuje i wdraża odpowiedni system zarządzania ryzykiem, obejmujący strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, informację zarządczą, a także odpowiednie zarządzanie kadrami;
  - 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem;
  - 3) opracowuje i wdraża sformalizowany proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.
7. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym zatwierdza polityki i strategię zarządzania ryzykiem oraz dokonuje oceny stopnia ich realizacji.
8. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
  - 1) identyfikacja ryzyka – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku.

W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządzane są prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka;

- 2) pomiar ryzyka – obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz kwantyfikację ryzyka za pomocą ustalonych miar;
- 3) ocena/szacowanie ryzyka - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem – w ramach oceny ryzyka przeprowadzane są testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka;
- 4) monitorowanie ryzyka – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń) – monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności;
- 5) raportowanie ryzyka – polega na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach dotyczących działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców;
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko polega w szczególności na przyjmowaniu i stosowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:
  - a) pierwsza linia obrony - którą stanowi system kontroli wewnętrznej (funkcjonalnej) zapewniający stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi;
  - b) druga linia obrony - którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizacja zarządzania ryzykiem;
  - c) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny.
- 9 Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne, zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
10. Jako ryzyka istotne Bank uznaje te rodzaje ryzyka, które:
  - 1) są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego – kryterium jakościowe;
  - 2) zostały wymienione w *Dyrektywie CRD IV*, w szczególności w art. 79, 81, 83, 84, 85 i 86 – kryterium jakościowe;

- 3) w ocenie Banku mogą w znaczący sposób wpłynąć na zysk lub fundusze własne Banku.
11. Do ryzyk istotnych które podlegały szczególnemu nadzorowi w 2017 roku Bank zaliczał:
  - 1) ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji,
  - 2) ryzyko płynności,
  - 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
  - 4) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko braku zgodności oraz ryzyko systemów informatycznych.
12. W analizowanym roku nie stwierdzono konieczności rozszerzania ustalonego dla Banku katalogu istotnych rodzajów ryzyka i objęcia ich procesem zarządzania właściwym dla ryzyka istotnego. Ponadto za ryzyka podlegające szczególnemu nadzorowi Bank uznał ryzyko kapitałowe oraz ryzyko wyniku finansowego.
13. Procedury zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa, przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych.
14. Wnioski z przeglądu prezentowane są odpowiednio Zarządowi Banku / Radzie Nadzorczej Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
15. W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka uczestniczą:
  - 1) Rada Nadzorcza Banku;
  - 2) Zarząd Banku;
  - 3) pozostałe komórki organizacyjne odpowiedzialne za:
    - a) wypełnianie obowiązków sprawozdawczych dla odbiorców zewnętrznych;
    - b) sprzedaż produktów bankowych;
    - c) zarządzanie nadwyżkami środków;
    - d) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji;
    - e) pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.
16. Rada Nadzorcza Banku i Zarząd Banku jako organy kolegialne dają rękojmię właściwego zarządzania ryzykiem, a ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres kompetencji (wykształcenia, doświadczenia), tak aby możliwy był odpowiedni nadzór nad ryzykiem.
17. Wszyscy członkowie organów poświęcają wystarczająco dużo czasu wykonywaniu swoich funkcji w Banku, a także analizom w zakresie ryzyka.
18. Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w *Rozporządzeniu CRR*, oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

19. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.
20. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w Strategii zarządzania ryzykiem.
21. Komórki organizacyjne uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
22. W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Rada Nadzorcza Banku:
  - 1) zatwierdza *Strategię działania Banku* oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
  - 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
    - a) szacowania kapitału wewnętrznego;
    - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
  - 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w *Regulaminie organizacyjnym*, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
  - 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
  - 5) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności i ocenia efektywność zarządzania tym ryzykiem;
  - 6) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze *Strategią działania* i planem finansowym Banku;
  - 7) zapewnia wybór członków Zarządu Banku posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
  - 8) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
  - 9) ocenia, czy działania Zarządu Banku w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej Banku.
23. W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
  - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności;
  - b) systemu kontroli wewnętrznej;
  - c) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego;
  - d) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego;
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 3) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku strukturę organizacyjną, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 6) zatwierdza limity wewnętrzne oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą Banku ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 8) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 9) zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 11) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez audyt wewnętrzny oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;

- 12) przekazuje Radzie Nadzorczej Banku okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka. W przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.
24. Komórka monitorująca (Stanowisko ds. analiz ryzyka):
  - 1) gromadzi, przetwarza, dokonuje pomiaru oraz raportuje odpowiednim organom i komórkom informacje dotyczące podejmowanego ryzyka,
  - 2) opracowuje regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
  - 3) monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych.
25. Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej:
  - 1) identyfikuje i monitoruje ryzyko braku zgodności,
  - 2) prowadzi działania na rzecz zapewnienia zgodności działań Banku z prawem oraz przyjętymi standardami postępowania,
  - 3) prowadzi rejestr reklamacji/skarg/wniosek klientów i członków Banku oraz koordynuje prace związane z rejestrowaniem reklamacji.
26. Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń zgodnie z Regulaminem organizacyjnym, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz ich raportowania.
27. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
28. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną. Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.
29. Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.

Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą Banku ogólnego poziomu ryzyka Banku.

30. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.

Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:

- 1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
- 2) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą Banku;
- 3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
- 4) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.

Z zachowaniem limitów określonych w *ustawie Prawo bankowe*, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity koncentracji ekspozycji.

31. Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych.

32. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.

Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

33. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
- 2) profilu ryzyka;
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
- 4) wyników testów warunków skrajnych;
- 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.

34. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura. Ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja.

2.1.1 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, o którym mowa w art. 453 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia CRR, zawarte jest w Załączniku nr 2 do niniejszego Ujawnienia.

2.1.2. Oświadczenie na temat ryzyka

Oświadczenie na temat ryzyka, zgodne z wymogami art. 435 ust 1. lit f) Rozporządzenia CRR, w którym omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarte jest w Załączniku nr 1 do niniejszego Ujawnienia.

2.2. Informacje w odniesieniu do zasad zarządzania

1. W zakresie art. 435 ust. 2 Bank informuje, że:

- 1) Wszyscy Członkowie Zarządu Banku nie zajmują stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich.

Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o którym mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia CRR, lub podmiotach, w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia CRR.

- 2) Członków Zarządu Banku powołuje, zgodnie z przepisami prawa, Rada Nadzorcza Banku, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza Banku zgodnie z *Procedurą oceny kwalifikacji Członków Zarządu oraz Zarządu*. Członków Rady Nadzorczej Banku powołuje Zebranie Przedstawicieli, zgodnie z *Regulaminem wyboru Członków Rady Nadzorczej*, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Rady Nadzorczej Banku dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z *Procedurą oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej*.
- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku.

- 4) Bank, z uwagi na skalę działania nie tworzy komitetu ds. ryzyka ani komitetu ds. wynagrodzeń (zgodnie z art. 9cb ustawy Prawo bankowe i art. 435 ust. 2 lit d) Rozporządzenia CRR).
- 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją Systemu Informacji Zarządczej definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne.

3. Zakres stosowania – art. 436 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

4. Fundusze własne – art. 437 Rozporządzenia CRR

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień 31 grudnia 2017 roku, w szczególności z postanowieniami Rozporządzenia CRR oraz ustawy Prawo bankowe.

Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz art. 492 Rozporządzenia CRR oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

1. Fundusze własne, zgodnie z powyższymi przepisami, obejmują:

- 1) kapitał Tier I, w skład którego wchodzi kapitały podstawowe Tier I obejmujące:
  - a) skumulowane inne całkowite dochody - niezrealizowane zyski i straty związane z aktywami i pasywami wycenianymi według wartości godziwej podlegające okresowi przejściowemu. W 2017 r. Bank uwzględnił w kapitale Tier I 100% niezrealizowanych strat oraz usuwał z kapitału podstawowego Tier I 20% niezrealizowanych zysków;
  - b) pozostałe kapitały rezerwowe – obejmujące fundusz zasobowy i rezerwy;
  - c) fundusz udziałowy – na analizowaną datę fundusz udziałowy obejmował udziały wpłacone do 28.06.2013r. (skorygowane o udziały wypłacone po tej dacie) w związku z zakończeniem procedury notyfikacyjnej w odniesieniu do listy instrumentów spełniających kryteria określone w Rozporządzeniu CRR dla funduszy własnych podstawowych Tier I.
  - d) odliczenia z tytułu wartości niematerialnych i prawnych;
- 2) kapitał Tier II, obejmujący:

- a) korektę z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej, stanowiącą kwotę rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego (do wysokości limitu 1,25 RWA).

W poniższej tabeli przedstawiono fundusze własne w okresie przejściowym, z zastosowaniem formatu i numeracji pozycji określonych w Załączniku VI do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji nr 1423/2013 według stanu na 31.12.2017 roku.

Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A) KWOTA W DNIU UJAWNIENIA	(B) ODNIESIENIE DO ARTYKUŁU ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	410 250,00	art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3
	w tym: instrument typu 1		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3
	w tym: instrument typu 2		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3
	w tym: instrument typu 3		wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3
2	Zyski zatrzymane		art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	8 419 864,00	art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	100 000,00	art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I		art. 486 ust. 2
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 2
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		art. 84, 479, 480
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend		art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	8 930 114,00	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 3 301,00	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37 i art. 472 ust. 4
9	Zbiór pusty w UE		
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku		art. 36 ust. 1 lit. c), art.

	dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		38, art. 472 ust. 5
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		art. 33 lit. a)
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40, 159, art. 472 ust. 6
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów seku- rytyzowanych (kwota ujemna)		art. 32 ust. 1
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		art. 33 lit. b)
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. e), art. 41, art. 472 ust. 7
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier 1 (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42, art. 472 ust. 8
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. g), art. 44, art. 472 ust. 9
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. h), art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11
20	Zbiór pusty w UE		
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		art. 36 ust. 1 lit. k)
20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91
20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii) art. 243 ust. 1 lit. b) art. 244 ust. 1 lit. b) art. 258
20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3

21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
22	Kwota przekraczająca próg 15 % (kwota ujemna)		art. 48 ust. 1
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11
24	Zbiór pusty w UE		
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		art. 36 ust. 1 lit c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. a), art. 472 ust. 3)
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. l)
26	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału podstawowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR.	-28 546,00	
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468;		
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 1		art. 467
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 2		art. 467
	w tym: 20%..filtr dla niezrealizowanego zysku 1	-28 546,00	art. 468
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 2		art. 468
26b	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		art. 481
	w tym: ...		art. 481
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. j)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier 1	- 32 672,00	
29	Kapitał podstawowy Tier 1	8 897 442,00	
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne		art. 51, 52
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier 1		art. 486 ust. 3

	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 3
34	Kwalifikujący się kapitał Tier 1 uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier 1 (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		art. 85, 86, 480
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier 1 przed korektami regulacyjnymi		
37	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 (kwota ujemna)		art. 52 ust. 1 lit. b), art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3
39	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust. 4
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust. 4
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
41 a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	- 825	art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
41 b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie		art. 477, art. 477 ust. 3, art. 477 ust. 4 lit. a)

	przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.		
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
41c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	825	art. 467, 468, 481
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		art. 467
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		art. 468
	w tym: ...		art. 481
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)		art. 56 lit. e)
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier 1	0	
44	Kapitał dodatkowy Tier 1	0	
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier 1 + kapitał dodatkowy Tier 1)	8 897 442,00	
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		art. 62, 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		art. 486 ust. 4
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego, podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 1 stycznia 2018 r.		art. 483 ust. 4
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		art. 87, 88, 480
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		art. 486 ust. 4
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	100 000,00	art. 62 lit. c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi		
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		art. 63 lit. b) ppkt (i), art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		art. 66 lit. b), art. 68 i art. 477 ust. 3
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota		art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4

	przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		
54a	w tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego		
54b	w tym udziały kapitałowe istniejące przed dniem 1 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego		
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), art. 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.		art. 475, art. 475 ust. 2 lit. a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednio udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach dokonywanych w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
56c	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		art. 467, 468, 481
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		art. 467
	w tym: ...możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		art. 468
	w tym: ...		art. 481
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	100 000,00	
58	Kapitał Tier II	100 000,00	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	8 997 442,00	

59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	28 854 339,00	
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)		art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)
	w tym: pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) nr 575/ 2013) (pozycje, które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		art. 477, art. 477 ust. 2 lit. b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4 lit. b)
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	28 854 339,00	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	30,83%	art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	30,83%	art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	31,18%	art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5,75%	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,25%	
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%	

67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0%	
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	25,08%	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128
69	[nieistotne w przepisach unijnych]		
70	[nieistotne w przepisach unijnych]		
71	[nieistotne w przepisach unijnych]		
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	804 000,00	art. 36 ust. 1 lit. h), art. 45, 46, art. 472 ust. 10 art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 art. 66 lit. c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48, 470, art. 472 ust. 11
74	Zbiór pusty w UE		
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48, 470, art. 472 ust. 5
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		art. 62
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I		art. 484 ust. 4, art. 486

	ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		ust. 3 i 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5

5. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR

5.1 Opis metody stosowanej przez instytucję do oceny adekwatności jej kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań

1. Proces szacowania kapitału wewnętrznego oraz zasady i częstotliwość raportowania w zakresie adekwatności kapitałowej są dostosowane do profilu ryzyka, skali i specyfiki działalności Banku.
2. W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania tymi ryzykami. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dąży do oszacowania czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka. Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego w Banku jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Punktem wyjściowym do ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są rozwiązania oparte o minimalny regulacyjny wymóg kapitałowy, wynikające z zasad określonych w Rozporządzeniu.
3. Bank na analizowaną datę stosował następujące metody wyliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych:
  - 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
  - 2) metodę podstawowego wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.
4. Bank ocenia czy kapitał regulacyjny w pełni pokrywa ryzyko kredytowe i operacyjne, a w przypadku uznania kapitału regulacyjnego za niewystarczający, tworzy dodatkowy wymóg w ramach szacowania kapitału wewnętrznego. Szczegółowy sposób wyliczania kapitału regulacyjnego regulują Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Łączny dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyka, które w ocenie Banku nie są w pełni pokryte kapitałem regulacyjnym, stanowi sumę dodatkowych wymogów kapitałowych, wyliczonych zgodnie z *Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego*.

5. W celu ustalenia wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk dotyczących zarówno kapitału regulacyjnego jak i dodatkowych wymogów z tytułu poszczególnych ryzyk.
6. Część zidentyfikowanych rodzajów ryzyka, w tym niektóre z ryzyk trudnomierzalnych pomimo, że nie zostały uznane przez Bank za istotne, jest objęta zarządzaniem i szacowaniem kapitału wewnętrznego, głównie z powodu występujących powiązań pomiędzy negatywnymi skutkami wystąpienia poszczególnych rodzajów ryzyka.
7. Przy obliczaniu kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w analizowanym okresie przyjęto następujące założenia:
  - 1) dodatkowe wymogi w zakresie kapitału na poszczególne rodzaje ryzyka będą obliczane jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
  - 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne oraz w obszarze innych zidentyfikowanych ryzyk;
  - 3) oczekiwana strata z tytułu wystąpienia ryzyka, stanowiąca część lub całość wartości określonej w pkt 2, pokrywana jest z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy i odpowiada 2 % funduszy własnych;
  - 4) nieakceptowalna strata (w tym częściowo wynikająca z występowania sytuacji skrajnych) wymagać może zabezpieczenia przed stratą i pokrycia funduszami własnymi. Dodatkowy wymóg w zakresie kapitału dla poszczególnych rodzajów ryzyka, ustalany jest jako nadwyżka wartości określonej w pkt 2 ponad wartość straty, o której mowa w pkt 3.

5.1.1 Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe

1. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest wyliczony kapitał regulacyjny.

Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko kredytowe z tytułu:

  - 1) pogorszenia się jakości portfela kredytowego;
  - 2) ryzyka koncentracji.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe oraz wymogów wyznaczonych według poniższych zasad.
2. Wariant pogorszenia się jakości portfela kredytowego polega na oszacowaniu skutków pogorszenia jakości kredytów do poziomu uznanego przez Bank jako akceptowalny w swojej działalności, tj. 0,35% ogółu należności.

- 1) Bank uznaje jako tolerowaną wartość kosztu utworzenia rezerw w wysokości 30 % ekspozycji do poziomu odpowiadającemu 2% funduszy własnych.
- 2) W przypadku przekroczenia powyższej wartości, Bank wylicza dodatkowy wymóg kapitałowy z tego tytułu według poniższych zasad:
  - a) ustalana jest nadwyżka kosztów powyżej wartości odpowiadającej 2 % funduszy własnych
  - b) wartość nadwyżki, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit a zostaje przemnożona przez 8 %, a uzyskana wartość stanowi kapitał wewnętrzny.
3. Bank oblicza wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału na ryzyko koncentracji w odniesieniu do:
  - 1) koncentracji dużych ekspozycji;
  - 2) koncentracji branżowej;
  - 3) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia.
4. Dla wyznaczenia dodatkowego wymogu w zakresie kapitału na ryzyko kredytowe w obszarze ryzyka koncentracji Bank przyjął sposób obliczania zastosowany przy wyznaczaniu kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe, czyli iloczyn łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe i wskaźnika 8%.
5. Dla każdego rodzaju koncentracji kredytowych Bank określił w *Zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji* dopuszczalne limity wyrażające akceptowalny przez Bank poziom ryzyka koncentracji w poszczególnych kategoriach. Przekroczenie tych limitów generuje ryzyko, które nie może być zabezpieczone w ramach bieżącej działalności i w takiej sytuacji Bank utworzy dodatkowy, wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału.

5.1.2 Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne

1. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona jest znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności. Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko operacyjne z tytułu nagłego wzrostu poziomu zrealizowanego ryzyka.
2. Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne oraz wymogu wyznaczonego według zasad określonych poniżej.
3. Bank przeprowadza dla ryzyka operacyjnego test warunków skrajnych, który polega na założeniu, że poziom zrealizowanego ryzyka operacyjnego wzrośnie sześciokrotnie. Wielkość zrealizowanego ryzyka operacyjnego obliczana jest jako suma strat netto z tytułu zdarzeń (incydentów) w ramach ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w Banku na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.

4. Jeżeli realizacja scenariusza testu warunków skrajnych spowoduje powstanie straty, wówczas dodatkowym wymogiem w zakresie kapitału na ryzyko operacyjne jest wielkość, o jaką kwota obliczona w ramach stress-testów jest wyższa od kwoty kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne.
5. Bank uznaje, że minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne jest wystarczający, o ile nie ma konieczności wyznaczania dodatkowego wymogu z tego tytułu lub suma strat netto nie przekracza poziomu 2 % funduszy własnych.

5.1.3 Kapitał na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Bank wyznacza wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału na ryzyko stopy procentowej dla portfela bankowego. Podstawę do szacowania wewnętrznego wymogu w zakresie kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej stanowią straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych i badań w obszarze ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego, ryzyka opcji klienta oraz krzywej dochodowości łącznie.

Wewnętrznym (dodatkowym) wymogiem w zakresie kapitału na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest wielkość o jaką suma kwot obliczonych w ramach testów warunków skrajnych jest wyższa od poziomu 2 % funduszy własnych.

5.1.4 Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności

Podstawę do szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka płynności stanowią koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, przy założeniu zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej, a także konieczności utrzymania nadzorczych miar płynności na wymaganym przepisami prawa poziomie, w przypadku nagłego wycofania zdeponowanych środków (bieżących i terminowych) o 25 %.

Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji skrajnej. Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności stanowi wartość o jaką koszt określony w ramach stress-testów jest wyższy od poziomu 2 % funduszy własnych.

5.1.5 Szacowanie kapitału wewnętrznego na pozostałe zidentyfikowane ryzyka w działalności Banku

Bank przeprowadza wyznaczanie kapitału wewnętrznego w oparciu o zapisy Zasad szacowania kapitału wewnętrznego.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom wewnętrznych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2017 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z obowiązującymi na daną datę procedurami :

Wyszczególnienie	Kwota
Ryzyko kredytowe	1 945 709,00
Ryzyko rynkowe	0,00
Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym	0,00
Ryzyko operacyjne	362 638,00
Pozostałe wymogi kapitałowe wyliczone zgodnie z Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego	0,00
Łączny regulacyjny wymóg kapitałowy	2 308 347,00
Wewnętrzny wymóg kapitałowy	2 308 347,00
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	31,18
Współczynnik kapitału Tier I [%]	30,83
Współczynnik kapitału podstawowy Tier I [%]	30,83

5.2. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE

Nie dotyczy

5.3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w podziale na klasy ekspozycji według stanu na 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela

L.p.	Klasa ekspozycji	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP w PLN	Wymóg kapitałowy dla ryzyka kredytowego w PLN
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00	0,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 216 304,00	177 304,00
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	22 326,00	1 786,00
4.	Ekspozycje wobec instytucji	87 364,00	6 989,00
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	988 045,00	79 044,00
6.	Ekspozycje detaliczne	4 384 257,00	350 741,00
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	14 847 085,00	1 187 767,00

8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 009,00	161,00
9.	Ekspozycje kapitałowe	966 274,00	77 302,00
10.	Inne pozycje	807 700,00	64 616,00
Razem		24 321 364,00	1 945 710,00

5.4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR

5.4.1 Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b)

Nie dotyczy

5.4.2. Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c)

Nie dotyczy

5.5. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł III rozdział 2, 3 i 4 oraz ujawnione oddzielnie

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – Część trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wymóg ten wyniósł 362 638 PLN.

6. Ekspozycje na ryzyko kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

7. Bufory kapitałowe – art. 440 Rozporządzenia CRR

Na analizowaną datę wskaźnik bufora antycyklicznego wynosił 0 % dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP.

8. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441 Rozporządzenia CRR

Na analizowaną datę nie zidentyfikowano istotnych państw trzecich w stosunku, do których wyznaczony organ może podejmować działania w sytuacjach, w których wskaźnik bufora antycyklicznego nie został ustalony i opublikowany przez odpowiedni organ państwa trzeciego dla tego państwa trzeciego lub gdy uważa że wskaźnik bufora antycyklicznego ustalony przez odpowiedni organ państwa trzeciego nie jest wystarczający dla ochrony krajowych systemów bankowych państw członkowskich przed potencjalnymi stratami, związanymi z nadmiernym wzrostem akcji kredytowej w danym państwie trzecim.

9. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia CRR

Do klas ekspozycji których dotyczy niewykonanie zobowiązania Bank zalicza ekspozycje, w przypadku których preterminowanie przekracza 90 dni, a preterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 PLN, natomiast w przypadku pozostałych klas ekspozycji - 3.000,00 PLN.

9.1 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

1. Ryzyko kredytowe jest zdefiniowane przez Bank jako niebezpieczeństwo niespłacenia przez dłużnika zaciągniętego kredytu (w całości lub części) wraz z odsetkami i innymi opłatami lub nieuregulowania wierzytelności Banku z tytułu udzielonych przez Bank gwarancji lub poręczeń.
2. Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.
3. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
  - 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów,
  - 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń,
  - 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w banku zrzeczającym,
  - 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym,
  - 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie około 45 % ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone.
4. Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i całego portfela kredytowego.
5. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Bank prowadzi poprzez:
  - 1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji, związanego ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku,
  - 2) monitorowanie i raportowanie jakości portfela,
  - 3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone oraz sumy pomniejszych podstawy tworzenia rezerw celowych,
  - 4) monitorowanie ekspozycji zagrożonych i ich struktury, monitorowanie wierzytelności pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie,

- 5) analizę stosowanych odstępstw,
- 6) wyniki testów warunków skrajnych,
- 7) realizacje przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
  - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
  - b) prawidłowym przepływie informacji,
  - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
  - d) nadzorze nad działalnością kredytową.
6. Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej/pojedynczego transakcji /kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:
  - 1) stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy,
  - 2) bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji,
  - 3) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych,
  - 4) windykacje i nadzór nad kredytami zagrożonymi,
  - 5) kontrole procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.
7. W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń.
8. Zarządzanie ryzykiem kredytowych ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie ma na celu zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez bieżące monitorowanie portfela tych ekspozycji, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów aktów normatywnych Banku i przepisów prawa.

Zarządzanie ryzykiem kredytowych ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie obejmuje przede wszystkim następujące elementy:

  - 1) określenie profilu ryzyka kredytowego Banku w zakresie tych ekspozycji,
  - 2) monitorowanie ekspozycji kredytowych i ich zabezpieczeń,
  - 3) ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania,
  - 4) analizę struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku,
  - 5) analizę gwałtownych zmian stóp procentowych na ryzyko kredytowe,
  - 6) ocenę wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku.
9. W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku przy jednoczesnym wykorzystaniu bazy danych o nieruchomościach w Systemie Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami (AMRON).

10. Celem zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku, poprzez stałe monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów przepisów wewnętrznych Banku i przepisów prawa powszechnego. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych to proces identyfikowania, pomiaru, monitorowania i kontrolowania oraz eliminowania lub minimalizowania tego ryzyka, obejmujący w szczególności:

- 1) odpowiednią organizację systemu zarządzania ryzykiem portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 2) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 3) narzędzia wspierające proces zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 4) przeciwdziałanie/ograniczanie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 5) monitorowanie i raportowanie;
- 6) kontrolę wewnętrzną,
- 7) relacje z klientami detalicznymi.

11. W analizie portfelowej ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych Bank uwzględnia w szczególności:

- 1) jakość i strukturę ekspozycji kredytowych,
- 2) poziom zabezpieczeń kredytowych,
- 3) poziom rezerw,
- 4) wykorzystanie i przestrzeganie przyjętych limitów,
- 5) wyniki procesu monitorowania ekspozycji,
- 6) realizację polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

9.2 Ryzyko koncentracji zaangażowań oraz polityka stosowania zabezpieczeń

1. Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, zabezpieczeń zgodnie z obowiązującymi procedurami.
2. W Banku funkcjonuje system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych ryzyk koncentracji zaangażowań, których wartość graniczną stanowi wielokrotność funduszy własnych lub całkowitego kapitału uznanego.
3. W ramach podejmowanych działań dywersyfikacyjnych ryzyka koncentracji zaangażowań Bank przyjmuje następujące elementy:
  - 1) na poziomie jednostkowym:

- a) procedury kredytowe w zakresie oceny zdolności kredytowej kredytobiorców i ustanowienia prawnych zabezpieczeń,
  - b) procedury w zakresie opiniowania i podejmowania decyzji kredytowych,
  - c) procedury dotyczące udzielania pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych,
  - d) procedury w zakresie monitorowania i klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka kredytowego,
  - e) procedury monitorowania zabezpieczeń,
  - f) procedury w zakresie ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych,
- 2) na poziomie portfela kredytowego:
- a) ustawowe normy ostrożnościowe,
  - b) wewnętrzne limity w zakresie koncentracji zaangażowań kredytowych,
  - c) szacowanie odpowiedniej wielkości kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań,
  - d) przeprowadzanie testów warunków skrajnych.
4. Bank prowadzi działalność na niewielkim obszarze, tj. powiatu: tomaszowskiego, zamojskiego, hrubieszowskiego, biłgorajskiego oraz lubaczowskiego.
5. Prowadzona przez Bank polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczenia dającego możliwie najwyższy poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych. Polityka w zakresie prawnych form zabezpieczeń określona została w regulacjach wewnętrznych.
6. W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, Bank przy ustanawianiu zabezpieczenia stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w okresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.
7. Na podstawie danych historycznych Bank dokonuje oceny zaangażowania w poszczególne formy zabezpieczeń udzielanych kredytów z uwzględnieniem specyfiki prowadzonej działalności, czynników makro i mikroekonomicznych oraz planu finansowego na dany rok.
8. Jako formę przyjętych zabezpieczeń Bank uwzględnia następujące rodzaje zabezpieczeń:
- 1) poręczenie według prawa wekslowego,
  - 2) poręczenie według prawa cywilnego,
  - 3) weksel własny In blanco,
  - 4) przelew wierzytelności na zabezpieczenie,
  - 5) zastaw rejestrowy,
  - 6) przewłaszczenie na zabezpieczenie,

- 7) gwarancje bankowa,
- 8) hipoteka,
- 9) przejęcie długu,
- 10) przystąpienie do długu,
- 11) blokada środków pieniężnych,
- 12) ubezpieczenie kredytu,
- 13) kaucja,
- 14) inne zabezpieczenia.

9. W wyliczeniach wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej (w wartości nominalnej). Jeżeli ekspozycja kredytowa zabezpieczona jest kilkoma rodzajami zabezpieczeń, to Bank przyjmuje wartość jednego zabezpieczenia, które uznaje za najbardziej wiarygodne, natomiast jeżeli wartość tego zabezpieczenia nie pokrywa wartości ekspozycji kredytowej, przyjmuje kolejne zabezpieczenia.

10. W 2017 roku w Banku nie wystąpiła konieczność utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań.

9.3 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Na dzień 31.12.2017 roku w Banku obowiązywały Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony SGB.

1. Bank tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banków zwane dalej „rezerwami celowymi” zgodnie z zasadami określonymi w:
  - 1) Ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (...);
  - 2) Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (...);
  - 3) Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...);
  - 4) polityce rachunkowości Banku;
2. Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii „normalne” - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
- 2) kategorii „pod obserwacją”;
- 3) grupy „zagrożone” - w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

9.4 Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych

1. Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
  - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa;
  - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
- 2) dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
  - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek;
  - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych.

2. Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, prowadzącego pełną lub uproszczoną sprawozdawczość finansową, z wyłączeniem klientów będących jednostkami samorządu terytorialnego, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, w oparciu o ocenę mierników ilościowych oraz ocenę mierników jakościowych.

Ocenę mierników ilościowych klienta przeprowadza się dokonując indywidualnej analizy wpływu poszczególnych mierników na jego sytuację ekonomiczno-finansową.

W przypadku, gdy w ocenie Banku, wartość mierników nie uwzględnia specyfiki prowadzonej przez klienta działalności, Bank może przy dokonywaniu oceny klienta porównać wartości mierników obliczonych dla klienta z ich poziomem właściwym dla danej działalności; dotyczy to w szczególności mierników określających płynność i rotację.

Ocenę jakościową klienta, który jest klientem prowadzącym pełną lub uproszczoną sprawozdawczość finansową, przeprowadza się na podstawie oceny mierników jakościowych.

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, którym jest jednostka samorządu terytorialnego, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, stosując w szczególności mierniki ilościowe i jakościowe.

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, który rozlicza podatek rolny lub podatek dochodowy w formie ryczałtu bądź karty podatkowej, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, w oparciu o indywidualną

analizę ilościową i jakościową oraz ocenę wpływu poszczególnych mierników na jego sytuację ekonomiczno-finansową, wykorzystując mierniki.

3. Ekspozycje kredytowe wobec:

- 1) Skarbu Państwa klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „wątpliwe”, „stracone”
- 2) pożyczek i kredytów detalicznych klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „stracone”.
- 3) pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek i kredytów hipotecznych klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.
- 4) klientów prowadzących pełną lub uproszczoną sprawozdawczość z wyłączeniem ekspozycji kredytowych wobec jednostek samorządu terytorialnego klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.
- 5) jednostek samorządu terytorialnego klasyfikuje się do następujących kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją” , „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.
- 6) klientów, którzy rozliczają podatek rolny lub podatek dochodowy w formie ryczałtu bądź karty podatkowej, klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją” , „poniżej standardu” „wątpliwe”, „stracone”.

4. Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych dokonuje się według danych aktualnych na dzień przeprowadzania klasyfikacji w oparciu o kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej co najmniej na koniec każdego kwartału –z zastrzeżeniem ust. 6.

5. Dokonując klasyfikacji podmiotu Bank bierze pod uwagę sytuację ekonomiczno-finansową dłużnika dokonaną na koniec każdego kwartału według danych ekonomicznych kwartału poprzedniego, tj.:

- 1) do końca marca – według danych na koniec grudnia roku poprzedniego; przy czym jeżeli dłużnik nie posiada ostatecznych danych finansowych (rocznego sprawozdania finansowego, PIT-u, itp.), to przeglądu i klasyfikacji dokonuje się w oparciu o wstępne informacje finansowe, a po przedłożeniu zweryfikowanego rocznego sprawozdania finansowego, nie później niż do końca czerwca, dokonywana jest weryfikacja wstępnie przeprowadzonego przeglądu i klasyfikacji;
- 2) do końca czerwca – według danych na koniec marca;
- 3) do końca września – według danych na koniec czerwca;
- 4) do końca grudnia – według danych na koniec września.

6. Kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika stosuje się raz na rok, w oparciu o dane finansowe na koniec dowolnego kwartału (przy czym dla danego klienta odstęp pomiędzy kolejnymi przeglądami nie może być dłuższy

niż 12 miesięcy) z uwzględnieniem zapisów zawartych w ust. 5 pkt 1, w przypadku ekspozycji kredytowych, spełniających łącznie następujące warunki:

- 1) ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii „normalne”;
- 2) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza równowartości:
  - a) kwoty 1.000.000,00 euro wobec jednostek samorządu terytorialnego,
  - b) kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza 10% uznanego kapitału Banku.

7. Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej, w związku z restrukturyzacją zadłużenia, kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.

8. W związku ze zmianami regulacji prawnych w obrębie przychodów zastrzeżonych, od 01 stycznia 2017 roku należne Bankowi odsetki ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych, niezależnie od kategorii ryzyka przypisanej danej ekspozycji kredytowej. Prowizja uwzględniana w rachunku efektywnej stopy procentowej, niezależnie od kategorii ryzyka przypisanej danej ekspozycji kredytowej z którą jest powiązana rozlicza się w czasie w przychody odsetkowe zgodnie z harmonogramem spłat, niezależnie od tego kiedy te spłaty faktycznie nastąpią. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków na należne odsetki tworzone są odpisy aktualizujące. W związku z tym dokonano przeksięgowania odsetek zastrzeżonych na konto wyniku z lat ubiegłych i utworzono odpis aktualizujący na te odsetki. Zmiany te nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

9. W przypadku, gdy Bank posiada wobec dłużnika ekspozycje kredytowe stanowiące zarówno należności bilansowe, jak i udzielone zobowiązania pozabilansowe, jeżeli warunki umowy nie stanowią inaczej, posiadane zabezpieczenia uwzględnia się w pierwszej kolejności w ustalaniu podstawy tworzenia rezerwy celowej na należności bilansowe.

10. Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne”, tworzy się w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych.

11. Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1) 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”;
  - 2) 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”;
  - 3) 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”;
  - 4) 100% - w przypadku kategorii „stracone”.
11. Rezerwy celowe tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.
- Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów.
- Rezerwy celowe rozwiązuje się po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia.
- Rezerwę celową zmniejsza się odpowiednio do:
- 1) zmniejszenia się kwoty ekspozycji kredytowej;
  - 2) zmiany kategorii ekspozycji kredytowej na kategorię o niższym stopniu ryzyka w wyniku dokonanej klasyfikacji;
  - 3) wzrostu wartości zabezpieczenia pomniejszającego podstawę tworzenia rezerw celowych;
  - 4) wzrostu wartości rezerwy na ryzyko ogólne.
12. W okresie 2017 roku za monitorowanie poszczególnych ekspozycji kredytowych i ich cykliczną ocenę oraz dokonywanie przeglądów zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych, odpowiedzialne było Stanowisko monitoringu, restrukturyzacji i windykacji, a wyniki klasyfikacji przekazywane do akceptacji Zarządu Banku.
13. W przypadku ekspozycji kredytowych, których spłata jest uzależniona od podmiotów innych niż dłużnik, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tego spośród tych podmiotów i dłużnika, którego sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najgorsza.
- W przypadku ekspozycji kredytowych, stanowiących zobowiązanie solidarne osób trzecich, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tej z nich, której sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najlepsza.
14. Zabezpieczenia pomniejszające podstawę tworzenia rezerw celowych stosuje się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późn. zm.)
15. Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje w oparciu o zapisy Zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony SGB.

9.5. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

1. Ekspozycje kredytowe według wartości bilansowej netto (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2017 roku oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie 2017 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie. (Średnia jest liczona jako suma stanów z ostatniego dnia każdego kwartału 2017 roku podzielona przez 4).

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2017 r. W PLN	Średnia kwota w okresie 2017 r.
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	252 095,00	240 840,50
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	11 081 522,00	10 123 288,25
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	111 629,00	120 712,75
4.	ekspozycje wobec instytucji	19 244 571,00	17 554 883,50
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 601 662,00	1 715 524,75
6.	ekspozycje detaliczne	7 607 549,00	7 467 097,50
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	18 128 936,00	17 403 317,75
8.	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 009,00	2 035,25
9.	ekspozycje kapitałowe	807 700,00	834 253,50
10.	inne ekspozycje	2 095 233,00	2 025 139,50
11.	RAZEM	60 932 906,00	57 487 093,25

2. W 2017 roku żadna z klas ekspozycji kredytowych nie przekroczyła poziomu, który wskazywałby na uznanie za istotną, tj. stanowiła wartość 50 % i więcej łącznej kwoty ekspozycji kredytowych według wyceny bilansowej.

9.6. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana, ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

9.7. Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

1. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2017 roku w wartości nominalnej przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość w PLN
1.	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	16 158 370,00
	Należności normalne	16 154 450,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	3 920,00
2.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11 124 290,00
	Należności normalne	11 124 290,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Handel hurtowy i detaliczny, napawa pojazdów samochodowych	1 408 765,00
	Należności normalne	1 408 765,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Pozostałe usługi i działalność *	1 562 341,00
	Należności normalne	1 562 341,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
5.	Razem zaangażowanie	30 253 766,00

* budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę..., działalność związana z obsługą nieruchomości, transport, gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja.

2. Ekspozycje wobec MŚP w podziale na klasy ekspozycji według stanu na 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	966 711,00	736 537,00
Ekspozycje detaliczne	3 533 953,00	2 692 519,00
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	11 912 695,00	9 076 282,00
Razem	16 413 359,00	12 505 338,00

9.8. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

1. Należności od sektora finansowego, niefinansowego, budżetowego wyrażone w wartości nominalnej w podziale na okresy zapadalności według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela (wartość w PLN):

należności w zł	bez określ. term.	do 7 dni	7 dni -1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	pow. 20 lat
Sektor niefinansowy	5 395	180 209	273 317	1 050 253	665 574	2 266 704	3 594 892	7 310 733	6 187 845	2 779 899	434 356
sektor finansowy	1 689 814	7 259 948	9 690 000		230 000	1 943 998		370 000			
s. inst. rząd. i sam.			19 508	48 016	67 899	136 173	811 196	5 821 964	4 188 843	30 691	
razem	1 695 209	7 440 157	9 982 825	1 098 269	963 473	4 346 875	4 406 088	13 502 697	10 376 688	2 810 590	434 356

9.9 Ekspozycje w podziale na typ kontrahenta oraz o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane

1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela (wartość bilansowa netto):

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w PLN
1.	Banki	19 696 076,00
	Należności normalne	19 696 076,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Razem	19 696 076,00

2. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela (wartość bilansowa netto):

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w PLN
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	514 932,00

	Należności normalne	514 932,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	1 481 311,00
	Należności normalne	1 481 311,00
	Należności pod obserwacją	00,00
	Należności zagrożone	00,00
4.	Osoby prywatne	7 922 991,00
	Należności normalne	7 922 991,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
5.	Rolnicy indywidualni	14 624 824,00
	Należności normalne	14 624 824,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	3 749,00
	Należności normalne	3 749,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
7.	Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym	24 547 807,00

3. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego według stanu na dzień 31.12.2017 roku w wartości bilansowej netto przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wartość w PLN
Należności normalne	11 089 621,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	11 089 621,00

4. Struktura należności, z uwzględnieniem kredytów z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość w PLN
I	Należności normalne	35 637 428,00
1.	Kredyty normalne	35 869 547,00
2.	Rezerwy celowe, odsetki ESP	276 635,00
3.	Odsetki	44 516,00

II	Należności pod obserwacją	0,00
III	Należności zagrożone	0,00
1.	Kredyty zagrożone	3 920,00
2.	Rezerwy celowe	3 920,00
3.	Odsetki	2 008,00
4.	Odpisy aktualizujące	2 008,00
IV	Razem (wartość bilansowa netto)	35 637 428,00

5. Ekspozycje przeterminowane według stanu 31.12.2017 r. (wartość nominalna):

- 1) Przeterminowane od 1 dnia <= 1 miesiąca 1 474,00 PLN
- 2) Przeterminowane > 1 miesiąca <= 90 dni 0,00 PLN
- 3) Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni 0,00 PLN
- 4) Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku 0,00 PLN
- 5) Przeterminowane > 1 roku 3 920,00 PLN

Wszystkie powyższe ekspozycje dotyczą gospodarstw domowych.

9.10. Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym

Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana, ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

9.11. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości

1. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem, tj. pokrycia straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.
2. Strukturę rezerw celowych w rozbiciu na kategorie należności oraz w podziale na typy kontrahentów według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Typ kontrahenta (podmiot) (w PLN)	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem	Struktura (%)
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne					

Rolnicy indywidualni			3 920,00	3 920,00	100,00
Przedsiębiorcy indywidualni					
Osoby prywatne					
Razem	0,00	0,00	3 920,00	3 920,00	100,00

4. Zmiany poziomu rezerw celowych w roku 2017 roku :

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2016 roku	Zwiększenie	Wykorzystanie /zmiana klasyfikacji	Rozwiązanie	Stan na 31.12.2017 r	Wymagany poziom rezerw celowych
Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	6 657,00	98,00	2 477,00	358,00	3 920,00	3 920,00
- w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
-wątliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	6 657,00	98,00	2 477,00	358,00	3 920,00	3 920,00
Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

W 2017 roku nastąpiły zmiany zasad rachunkowości, w tym metod wyceny (opis w rozdziale 9.4 pkt 8). Wymagalny poziom odpisów aktualizujących na 31.12.2017 roku wyniósł 2 008 PLN .

10. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia CRR

Składniki aktywów są traktowane jako obciążone jeżeli zostały zastawione lub podlegały jakimkolwiek formom ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie mogłyby zostać swobodnie wycofane (np.: w celu zastawienia dla potrzeb finansowania).

Według stanu na 31.12.2017r. Bank posiadał aktywa obciążone wyłącznie na podstawie umowy zastawu finansowego na prawach do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku lokaty terminowej prowadzonym przez SGB-Bank S.A.

11. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR

Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

12. Ekspozycje na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR

12.1 Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b)

Nie dotyczy.

12.2 Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c)

Nie dotyczy

13. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – Część Trzecia Tytuł III Rozdział 2 *Rozporządzenia CRR*.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne wyniosła 4 532 975 PLN.

13.1 Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka operacyjnego zgodnie z Rekomendacją M

1. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank stosuje dobre praktyki rynkowe oraz zalecenia nadzorcze, w tym w szczególności wytyczne wynikające z zapisów Rekomendacji M, dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach.

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych, a także ryzyka prawnego. Celem nadrzędnym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne w granicach bezpiecznych dla działania i rozwoju oraz akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą poziomie.

2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

1) ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej,

2) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie /dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

Bank dąży i dba o:

- a) swój wizerunek zewnętrzny jako instytucji zaufania publicznego,
- b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
- c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,

- d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych wytyczonych celów.
- 3) w zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, celem jest: systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze.
- 4) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli celem jest dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, monitoring strat w ramach rejestru ryzyka operacyjnego, walidacja i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.
3. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest procesem ciągłym i systematycznym oraz stanowi integralny element procesu zarządzania Bankiem. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczy każdy pracownik Banku, ze względu na fakt, że ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich komórek i obszarów działalności Banku.

13.1.1 Informacja o stratach operacyjnych w podziale na klasy zdarzeń

Na przestrzeni 2017 roku, na podstawie informacji zarejestrowanych w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego Banku, stwierdzono wystąpienie 37 zdarzeń operacyjnych.

Łączna kwota strat operacyjnych brutto poniesiona w 2017 r. wyniosła 511 PLN.

Podział zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych według kategoryzacji stosowanej przez Bank zawarto w tabeli poniżej.

L.p.	Kategoria	Limit (max) w PLN	Strata brutto w PLN
1.	Oszustwa wewnętrzne	0	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	0	0,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienie i bezpieczeństwa w miejscu pracy	0	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1 000,00	0,00
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	1 000,00	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	15 000,00	508,00
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	3 000,00	3,00
8.	Razem	20 000,00	511,00

13.1.2 Informacja o istotnych zdarzeniach operacyjnych i działaniach mitygujących

1. Na przestrzeni 2017 r. nie odnotowano istotnego zdarzenia operacyjnego, rozumianego jako zdarzenie, gdzie strata lub potencjalna strata jest (lub może być) wyższa od 2 000,00 PLN albo gdy zdarzenie spełnia co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- 1) w ocenie zgłaszającego ma charakter istotny;
- 2) wynika z popełnionego przestępstwa;
- 3) powoduje naruszenie zasad zgodności z normami (compliance), naruszenie przepisów prawa oraz powoduje naruszenia systemów zabezpieczeń technicznych i teleinformatycznych we wszelkich obszarach działalności Banku (niezależnie od tego, czy wiążą się z powstaniem straty);
- 4) może wywołać istotne konsekwencje prawne, np.: proces sądowy czy może powodować przerwę w obsłudze klientów placówki powyżej czasu krytycznego.

14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR

Na dzień 31.12.2017 r. Bank posiadał aktywa finansowe (instrumenty kapitałowe) dostępne do sprzedaży nie notowane na giełdzie przedstawione w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje SGB-Banku S.A.	-	454 000,00
2.	Bankowe Papiery Wartościowe SGB-Banku S.A.	352 700,00	-
3	Udział członkowski w Spółdzielni Spółdzielczy System Ochrony SGB	-	1 000,00
	RAZEM	352 700,00	455 000,00

Na dzień 31.12.2017 roku Bank posiadał 4 540 akcji imiennych SGB-Banku S.A. w Poznaniu o ogólnej wartości nominalnej 454 000 PLN. Akcje Banku Zrzeszającego zakwalifikowano do aktywów trwałych i wyceniono według ceny nabycia.

Bank posiada 350 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB-Banku S.A. o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy, które zakwalifikowane zostały jako inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności i wycenione według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Łączna wartość bilansowa Bankowych Papierów Wartościowych SGB-Banku S.A. wynosiła 352 700 PLN.

Bank posiadał 1 udział członkowski w SSO SGB w Poznaniu w wysokości 1 000,00 PLN. W roku 2017 roku Bank nie wprowadził zmian w zasadniczych założeniach i praktykach mających wpływ na wycenę posiadanych aktywów finansowych.

15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR

15.1. Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej

1. Celem strategicznym zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymywanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych w granicach które nie zagrażają bezpieczeństwu Banku i są akceptowane przez Radę Nadzorczą.

Realizacja powyższego celu oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy oraz fundusze własne Banku,
- 2) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na ryzyku niedopasowania terminów przeszacowania oraz ryzyku bazowym, a także na kontroli ryzyka opcji klienta i analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości,
- 3) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych,
- 4) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 5) dokładna analiza pozycji z oprocentowaniem niższym niż 1 pp., które ograniczają możliwość minimalizowania ryzyka związanego z wystąpieniem niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku.

2. Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje głównie następujące metody:

- 1) analizę luki przeszacowania stopy procentowej – podstawowe narzędzie,
- 2) symulacje zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych oraz limitów związanych z ryzykiem stopy procentowej.

3. Przy występującej w Banku strukturze aktywów i pasywów niekorzystnym dla sytuacji finansowej w okresach obrachunkowych jest spadek stóp

procentowych, i odwrotnie – korzystnie wpływa wzrost rynkowych stóp procentowych.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Analizy sporządzane są za pomocą systemu sprawozdawczo-analitycznego EuroBankNet C przy wykorzystaniu modułu raportującego „ryzyko stopy procentowej” opartego o Oracle BI.

4. Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają: Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej poprzez wyniki pomiaru i monitorowania ryzyka oraz Wiceprezes Zarządu w zakresie nadzoru nad wykonywaniem przez komórkę zarządzającą czynności w zakresie zarządzania ryzykiem. Rada Nadzorcza sprawuje ogólny nadzór nad procesem zarządzania powyższym ryzykiem w zakresie zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem i planem finansowym Banku oraz zatwierdza akceptowalny poziom podejmowanego ryzyka.
5. Pomimo wystąpienia niekorzystnych warunków mikro i makroekonomicznych w działalności Banku, poziom powyższego ryzyka w 2017 roku utrzymywał się w bezpiecznych i tolerowanych granicach, pozwalających na realizację głównych celów strategicznych.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściej.

15.2. Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej. Ustanowiony został ogólny limit wyliczonych skutków zmniejszenia wartości ekonomicznej kapitałów na poziomie 5 % funduszy własnych wyliczonych na dzień analizy, jednak nie więcej niż 100 % annualizowanego wyniku finansowego brutto.

Według danych na 31.12.2017 roku wynik testu warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej wykazał, że wartość wyliczonych skutków obniżenia stóp procentowych o 200 p.b. wynosi 595 877 PLN, stanowiąc 6,62 % funduszy własnych oraz 128,98% annualizowanego zysku brutto, tj. powyżej limitu. Nadwyżka wyliczonych skutków zmian wartości ekonomicznej kapitałów nie przekraczała 2 % funduszy własnych, dlatego zgodnie z „Zasadami zarządzania ryzykiem stopy procentowej” nie wystąpiła konieczność tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego.

Testy warunków skrajnych przeprowadza się z częstotliwością miesięczną, a ich wyniki stanowią podstawę do oszacowania ewentualnego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wewnętrznym wymogiem w zakresie kapitału.

Raz w roku Bank przeprowadza również testy scenariuszowe w zakresie ryzyka stopy procentowej, polegające na pomiarze wpływu zmian warunków otoczenia na powyższe ryzyko.

Bank przeprowadza także wyliczenia w zakresie zmiany stóp procentowych o 200 punktów bazowych oraz wpływu na zaktualizowaną wartość ekonomiczną Banku. Według wyliczeń na 31.12.2017 r. skutki zaistnienia powyższego spadku stóp procentowych stanowiły 0,21% funduszy własnych (limit maksymalnie 2%).

Największa część ryzyka stopy procentowej jest związana z ryzykiem przeszacowania, gdyż według obserwacji historycznych w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego.

16. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

17. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia CRR

17.1. Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczby posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Bank wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze”, która została zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej nr 5/02/2012 z dnia 08.05.2012 roku.

Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał również z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

Za osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Banku, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, w myśl wyżej wymienionej Uchwały KNF uznano członków Zarządu Banku.

Polityka wynagrodzenia w tym polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze za okres 2017 roku została pozytywnie oceniona przez Zebranie Przedstawicieli .

17.2. Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

W procesie ustalania parametrów zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska uwzględnia się ocenę efektów ich pracy. Ocena dokonywana jest dwuetapowo, tj. w momencie przyznania premii oraz w momencie uruchomienia części odroczonej. Okres odroczenia pozostałej części premii rocznej wynosi 3 lata.

W związku z tym, że zostały spełnione warunki dotyczące możliwości wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń określone w powyższej procedurze, zgodnie z Uchwałami Rady Nadzorczej, Członkowie Zarządu Banku otrzymali w 2017 roku premię za 2016 rok, która stanowiła 7,8% wynagrodzenia zasadniczego.

17.3. Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień

1. Ocena efektów pracy członka Zarządu Banku dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie.

Kryteriami oceny efektów pracy są:

- 1) jakość portfela kredytowego,
- 2) realizacja planu finansowego Banku,
- 3) realizacja przyjętej strategii (kierunków działania).

Jakość portfela kredytowego mierzona jest procentowym udziałem kredytów zagrożonych (suma ekspozycji zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfolio kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym.

2. Pozytywna ocena uwarunkowana jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- 1) utrzymania udziału, o którym mowa w punkcie 1 na poziomie nie wyższym niż średni udział kredytów zagrożonych udzielonych podmiotom niefinansowym w Zrzeszeniu SGB,
- 2) realizacji planu finansowego Banku,
- 3) realizacji przyjętej strategii (kierunków działania).

17.4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013

Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku ustalana jest w wysokości 5 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego

netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 10 % osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

17.5. Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia

Nie dotyczy.

17.6. Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń pieniężnych

Wynagrodzenia członków Zarządu Banku i osób pełniących funkcje kierownicze w Banku są tak ustalane, aby odpowiadały w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy, stopniowi odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy oraz zapewniały prawidłowość realizacji przez członków Zarządu i Członków Rady zadań wynikających z działalności Banku.

Wynagrodzenia członków Zarządu wypłacane są zgodnie z zawartymi umowami, a zapisy regulaminu wynagradzania są zgodne z przepisami prawa.

Szczegółowe zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej ustalane są zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz uchwałą Zebrania Przedstawicieli w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia za udział w posiedzeniach Rady Nadzorczej.

Ponadto, w Banku obowiązuje „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze”, której adresatami są członkowie Zarządu. Celem polityki jest ugruntowanie skłonności kadry zarządzającej – poprzez zastosowane mechanizmy wynagradzania - do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku, do ochrony interesów klientów oraz unikania nadmiernej ekspozycji na ryzyko.

17.7. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku

Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka w 2017 roku przedstawia tabela poniżej:

wyszczególnienie	Liczba osób	Obszar działalności	Wynagrodzenie stałe brutto w PLN	Wynagrodzenie zmienne (% w stosunku do wynagrodzenia)	Liczba osób uzyskujących odprawę
------------------	-------------	---------------------	----------------------------------	---	----------------------------------

				zasadniczego)	
Zarząd	3	zarządzanie Bankiem	265 387,00	7,8%	0

17. 8 Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami

Brak .

17.9. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrotowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

Bank Spółdzielczy w Lubyczy Królewskiej nie zatrudniał osób, których łączne wynagrodzenie wypłacone w 2017 roku przekraczało równowartość 1 mln EUR.

18. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR

Bank oblicza wskaźnik dźwigni, zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażoną jako wartość procentowa. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier 1, jak i według definicji przejściowej kapitału Tier 1.

Wartość wskaźnika dźwigni wyliczona na dzień 31.12.2017 roku znajdowała się w bezpiecznych granicach i wyniosła:

- 1) wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję kapitału Tier I – 15,01%,
- 2) wykorzystując definicję przejściową kapitału Tier I - 14,96%.

Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni:

Inne pozycje pozabilansowe 1 425 028,00 PLN,

Inne aktywa 58 039 036,00 PLN.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych, a zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym:

- 1) w łącznej kwocie aktywów Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał Tier I,
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana: od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych) z uwzględnieniem współczynników konwersji.

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte działania mitygujące.

19. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

Bank nie stosuje metody IRB.

20. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453 Rozporządzenia CRR

1. Bank może stosować następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- 1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z *Rozporządzeniem* Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z regulacjami dotyczącymi prawnych form zabezpieczeń wiarytelności Banku;
- 2) pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku adekwatności kapitałowej na podstawie *Rozporządzenia CRR*.
- 3) uznane techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z *Rozporządzeniem CRR*, w oparciu o instrukcje w zakresie oceny adekwatności kapitałowej.

2. W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami.

3. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.

Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

4. Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- 1) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów;
- 2) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych;
- 3) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

20.1 Ekspozycje zabezpieczone poszczególnymi rodzajami zabezpieczeń

1. W odniesieniu do uznanego kapitału ekspozycje zabezpieczone poszczególnymi rodzajami zabezpieczeń na dzień 31.12.2017 roku przedstawiały się następująco:
- 1) Weksel własny in blanco lub poręczenie według prawa wekslowego 161,39 %, limit maksymalnie 200 %,
  - 2) Poręczenie według prawa cywilnego 43,25%; limit maksymalnie 150 %,
  - 3) Zastaw rejestrowy Limit maksymalnie 9,48%; limit maksymalnie 50 %,
  - 4) Przewłaszczenie rzeczy ruchomych 7,88 %; limit maksymalnie 30 %,
  - 5) Blokada środków pieniężnych 0,0%; limit maksymalnie 20 %,
  - 6) Kaucja 0 %, limit maksymalnie 5 %
  - 7) Cesja wierzytelności 0,22 %, limit maksymalnie 10 %,
  - 8) Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej 56,78%; limit maksymalnie 70 %,
  - 9) Hipoteka pozostała 147,63%; limit maksymalnie 200 %,
  - 10) Gwarancja 0%; limit maksymalnie 10 %,
  - 11) Poręczenie 0,0%; limit maksymalnie 5 %,
  - 11) Ubezpieczenie kredytu 5,22%; limit maksymalnie 30 %,
  - 12) Pozostałe 1,45 %; limit maksymalnie 5 %.

21. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

22. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art. 455 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

23. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją P

Celem strategicznym w zarządzaniu ryzykiem płynności jest pełne zabezpieczenie płynności Banku, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel strategiczny jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz zapewnienie

odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,

- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych,
- 4) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od osób fizycznych po akceptowalnej cenie.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych, we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

W 2017 roku zgodnie z Uchwałą 386/2008 KNF Bank dokonywał kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień sprawozdawczy.

Wysokość środków stabilnych w okresie 2017 roku była zgodna z Planem pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają: Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem w zakresie procesu identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka oraz Wiceprezes - Pion finansowy w zakresie nadzoru nad wykonywaniem przez komórkę zarządzającą czynności związanych z płynnością. Rada Nadzorcza sprawuje ogólny nadzór nad procesem zarządzania powyższym ryzykiem w zakresie zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem i planem finansowym Banku oraz zatwierdza akceptowalny poziom podejmowanego ryzyka. Ryzyko płynności w Banku bierze się z niedopasowania kontraktowych terminów zapadalności aktywów i pasywów, tj. w głównej mierze z konieczności finansowania długoterminowych kredytów depozytami o krótszej wymagalności. Realizować się ono może poprzez brak możliwości wywiązania się ze swoich bieżących zobowiązań lub też poprzez straty wynikające ze wzrostu kosztu finansowania, który nie jest pochodną zmienności rynkowych stóp procentowych.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Syntetycznym wyrazem wspomnianych celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymanie tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko, określonym poprzez wskaźniki. Na koniec 2017 roku cele strategiczne zostały osiągnięte.

Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności. Zgodnie z przyjętymi w ramach Systemu Ochrony SGB zasadami, Bank Zrzeszający w ciągu dnia operacyjnego realizuje

wszystkie operacje bezgotówkowe uznające i obciążające rachunek bieżący Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- 1) płynności;
- 2) bezpieczeństwa;
- 3) rentowności.

Z uwagi na niewielką skalę działalności Banku funkcje zarządzania ryzykiem można uznać za scentralizowane.

Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez Zespół Finansowo-Księgowy, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Analityk bankowy.

Bank jest zrzeszony z SGB – Bankiem S.A., w związku z czym może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy oraz inne kredyty celowe. Bank Zrzeszający jest dla Banku partnerem biznesowym w zakresie udzielania kredytów konsorcjalnych, pomagając w ten sposób zapewnić klientom Banku płynne finansowanie. Z drugiej strony, w celu poprawy płynności Banku, SGB-Bank S.A. może wystąpić jako partner w zakresie transakcji sprzedaży wierzytelności. Bank Zrzeszający pełni również istotną rolę w zakresie zabezpieczania płynności śróddziennej.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków pożyczek, gwarancji i poręczeń. W ramach Systemu Ochrony SGB wydzielony został podmiot którego podstawowym zadaniem jest udzielanie pomocy płynnościowej jego Uczestnikom w sytuacji zagrożenia – Spółdzielnia Spółdzielczy System Ochrony SGB. Dodatkowo, Spółdzielnia ta realizuje zadania z zakresu monitorowania poziomu płynności Uczestników zarówno na zasadzie zagregowanej jak i indywidualnej oraz zarządza wymianą informacji o ryzyku płynności.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, (z Bankiem Zrzeszającym) oraz budowaniu nadwyżki płynności, w której skład wchodzi aktywa wysokopłynne stanowiące rezerwę pokrywającą potencjalne wypływy gotówki z Banku. W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów

lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych. Składniki nadwyżki płynności wg stanu na 31.12.2017 r zaprezentowano poniżej.

Nadwyżka płynności 20 329 414 PLN w tym:

kasa 1 146 923,00 PLN,

środki na rachunku bieżącym 339 083,00 PLN,

lokata O/N 0,00 PLN,

lokaty terminowe w BZ 16 700 000,00 PLN,

rachunek Minimum Depozytowe 1 943 998,00 PLN

inne 199 410,00 PLN.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie osób prywatnych. Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, czyli tzw. osadem na depozytach. W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności, Bank dąży do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów (a tym samym zwiększenia stabilności pozyskiwanych środków), tak aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej, pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym. Ma to odzwierciedlenie w charakterystyce konstruowanych produktów depozytowych. Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku oraz poziom wyznaczonego na nich osadu według stanu na 31.12.2017 r. prezentuje poniższa tabela.

Rodzaj	Stan	Osad	Wskaźnik osadu (%)
środki bieżące osób prywatnych	9 561 891,00	7 526 223,00	87,68
środki terminowe osób prywatnych	18 422 841,00	14 798 285,00	94,87
Razem osoby prywatne	27 984 732,00	22 324 508,00	92,32
środki bieżące pozost. podm. niefin	16 448 865,00	8 562 343,00	81,38
środki terminowe pozost. podm. niefin	1 100 829,00	100 021,00	38,51
Razem pozostałe podmioty niefinansowe	17 549 694 ,00	8 662 364,00	80,35
RAZEM BAZA DEPOZYTOWA	45 534 426 ,00	30 986 872,00	88,63

W 2017 roku Bank Spółdzielczy w Lubyczy Królewskiej dokonywał kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Normy te dotyczą zarówno płynności krótkoterminowej, jak i długoterminowej.

Wartość miar płynnościowych na dzień 29.12.2017 roku przedstawiała się następująco:

- 1) norma krótkoterminowa 0,35 (limit minimum 0,20),
- 2) norma długoterminowa 5,45 (limit minimum 1).

Wyniki kalkulacji nadzorczych miar płynności na dzień 29.12.2017 roku:

A1 Podstawowa rezerwa płynności 8 695 416,00 PLN,

A2 Uzupelniająca rezerwa płynności 11 633 998,00 PLN,

A3 Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym 600 000,00 PLN,

A4 Aktywa o ograniczonej płynności 35 348 527,00 PLN,

A5 Aktywa niepłynne 1 652 064,00 PLN,

B1 Fundusze własne 8 997 442,00 PLN.

Dodatkowo, zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności.

Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przyływami dotyczącymi kolejnych 30 dni –

zakłada się, że wpływy nie mogą stanowić więcej niż 75% wartości wypływów. Minimalny, wymagany prawem, poziom wskaźnika LCR w 2017 roku wynosił 80%.

Zgodnie z decyzją KNF, SGB-Bank SA oraz banki spółdzielcze wchodzące w skład Systemu Ochrony SGB zostały zwolnione z konieczności indywidualnego spełniania minimalnego poziomu wskaźnika LCR, lecz utrzymywania go na podstawie skonsolidowanej sytuacji wszystkich uczestników Systemu Ochrony SGB.

Bank odnotował na dzień 31.12.2017 roku wskaźnik LCR na poziomie 211%.

Zarówno wskaźnik LCR jak i nadzorcze miary płynności obliczane są na każdy dzień roboczy, a informacja o kształtowaniu się wspomnianych miar przedkładana jest każdorazowo na posiedzeniach Zarządu Banku, a następnie – w okresach kwartalnych - na posiedzenie Rady Nadzorczej Banku.

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych, obliczając wskaźniki tzw. luki płynności. Bank stosuje schematy urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów, aby poprawnie prognozować zachowanie się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Schematy urealniania wynikają bądź to ze specyfiki instrumentów finansowych bądź też z zaobserwowanych historycznie zachowań, takich jak przedpłaty kredytów czy utrzymywanie się osadu depozytowego. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźniki skumulowanej luki płynności. Wskaźnikami luki są odniesienia w poszczególnych przedziałach czasowych skumulowanych wartości aktywów do pasywów.

Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności, w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań. Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach zostały dotrzymane.

Tabela - Urealniona luka płynności na 31.12.2017 r.

	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 do 6 m-cy	od 6 m-cy do 1 roku	1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Od 5 do 10 lat	Od 10 do 20 lat	Powyżej 20 lat
Limit	Min 1,00	Min 1,00	Min 1,00	Min 1,00	Max 1,00	Max 1,00	Max 1,00	Max 1,00	Max 1,00
Wskaźnik skumulowanej luki	1,41	1,29	1,21	1,26	0,81	0,80	0,79	0,40	0,13

W ramach zarządzania płynnością średnio- i długoterminową Bank dokonuje planowania uwzględniającego przyszłe potrzeby płynnościowe. W ramach procesu budżetowego oraz okresowych przeglądów jego realizacji Bank planuje rozwój aktywów i pasywów w taki sposób, aby kluczowe wskaźniki płynnościowe utrzymywane były na wymaganym poziomie.

Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych w powiązaniu ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w te aktywa. Wskaźniki płynności oraz poziom wykorzystania limitów obliczane są w okresach miesięcznych, a ich wartości są przedmiotem raportowania Zarządowi Banku, oraz – w okresach kwartalnych – Radzie Nadzorczej Banku.

Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i na ich podstawie ustala założenia do przeprowadzania testów warunków skrajnych, polegających na sprawdzeniu sytuacji w jakiej znalazłby się Bank w przypadku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej, przy jednoczesnym utrzymaniu nadzorczych miar płynności na wymaganym przepisami prawa poziomie.

Na podstawie wyników analizy stwierdzono, że poziom eskalacji ryzyka płynności na dzień 31.12.2017 roku w sytuacji skrajnej nie wymaga zabezpieczenia ryzyka płynności wewnętrznym wymogiem kapitałowym.

Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w okresach miesięcznych, a ich wyniki są przedmiotem raportowania Zarządowi Banku, oraz – w okresach kwartalnych – Radzie Nadzorczej Banku. Wyniki testów są podstawą do opracowania planów awaryjnych, które stanowią opis postępowania poszczególnych osób zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem płynności w przypadku ziszczenia się sytuacji zagrożenia utraty płynności.

Raz w roku Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, przyjmując podejście scenariuszowego oddziaływania negatywnych zjawisk oraz ocenia stopień wrażliwości Banku na zjawiska warunków rynkowych, a także wskazuje odpowiednie, priorytetowe działania wobec ryzyka.

24. Wymogi informacyjne zgodnie z art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe

24.1. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

Opis systemu zarządzania zawarto w części 2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem niniejszego Ujawnienia.

24.2. Opis systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej i nadzorczej oraz informacji zarządczej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W celu zabezpieczenia się przed stratą Bank rozpoznaje, ocenia i kontroluje wszystkie rodzaje ryzyka wynikające z prowadzonej działalności i poprzez proces kontroli zapewnia, by pracownicy Banku pracowali w sposób wydajny i uczciwy realizując cele i ustalone zadania.

W celu prezentowania wiarygodnych sprawozdań finansowych i nadzorczych, system kontroli wewnętrznej zapewnia rzetelne ich przygotowywanie w oparciu o księgi prowadzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości.

W celu podejmowania prawidłowych decyzji nadzorczych, system kontroli wewnętrznej weryfikuje jakość i kompletność sporządzanej w Banku informacji zarządczej.

System kontroli wewnętrznej chroni zasoby Banku, zapewnia wysoką jakość i niezawodność informacji oraz zgodność działania z przepisami prawa, a także eliminuje występowanie nieprawidłowości i błędów.

System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m.in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych.

System kontroli wewnętrznej obejmuje m.in. mechanizmy kontroli wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku.

W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

- 1) zasady, polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku;
- 2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 3) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń;
- 4) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej;
- 5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego

pracownika, przez bezpośredniego zwierzchnika oraz jednostkę ds. kontroli wewnętrznej, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.

Mechanizmy kontrolne obejmują m.in. okresowe:

- 1) przeglądy, analizy i oceny sporządzane dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku;
- 2) sprawdzanie przestrzegania przepisów zewnętrznych, procedur i instrukcji wewnętrznych, w odniesieniu do działalności poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku;
- 3) badanie ograniczenia dostępu do aktywów rzeczowych (głównie gotówki oraz obszaru przetwarzania danych);
- 4) sprawdzanie przestrzegania ustalonych limitów;
- 5) weryfikowanie systemu zatwierdzania i autoryzacji;
- 6) analizowanie systemu weryfikacji i uzgadniania.

Działanie mechanizmów kontrolnych przebiega w dwóch etapach:

- 1) ustanowienie wewnętrznych zasad, limitów i procedur;
- 2) sprawdzanie ich przestrzegania.

Jednym z mechanizmów kontroli wewnętrznej są czynności kontrolne.

Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów.

Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku.

Funkcjonujące w Banku procedury kontroli obejmują w szczególności:

- 1) podstawowe zasady wykonywania czynności kontrolnych;
- 2) podział obowiązków w zakresie systemu kontroli wewnętrznej zgodny z zapisami struktury organizacyjnej;
- 3) zasady współpracy jednostek organizacyjnych Banku w zakresie systemu kontroli wewnętrznej – określone w regulacji normującej organizację Banku.

Nadzór Rady Nadzorczej Banku nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej obejmuje m.in.:

- 1) akceptowanie zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej;
- 2) akceptowanie planów kontroli wewnętrznej;
- 3) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
- 4) ocenę efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontroli wewnętrznej;
- 5) ocenę adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie skutecznego systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Do zadań Zarządu Banku, z punktu widzenia prawidłowego działania systemu kontroli wewnętrznej należy m.in.:

- 1) zapewnienie ciągłości monitorowania efektywności mechanizmów kontrolnych oraz identyfikowania obszarów działalności, operacji, transakcji i czynności przeznaczonych do stałego monitorowania;
- 2) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie okresowej, co najmniej raz w roku, weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
- 3) określenie formy udokumentowania przeprowadzonego przeglądu i oceny efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz wniosków wynikających z tych przeglądów;
- 4) określenie trybu przekazania wewnątrz Banku raportu pokontrolnego/raportu, w celu podjęcia działań służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz sposobu kontroli skorygowania tych nieprawidłowości;
- 5) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
- 6) zapewnienie ciągłości i skuteczności działania kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, w tym właściwej współpracy w tym zakresie oraz dostępu do niezbędnych dokumentów źródłowych;
- 7) ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Na podstawie czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku otrzymują informacje dotyczące:

- 1) przestrzegania przepisów prawa, w tym regulacji ostrożnościowych, innych norm zewnętrznych oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych;
- 2) funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej;
- 3) skuteczności ujawniania w ramach kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących;
- 4) realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd Banku celów i polityki Banku;
- 5) kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych;
- 6) jakości (dokładności i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego;
- 7) adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemu informatycznego;
- 8) efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku;
- 9) oceny struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań

pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji oraz istnienia mechanizmów gwarantujących podejmowanie decyzji w sposób wykluczający ryzyko związane z występowaniem powiązań personalnych pomiędzy uczestnikami procesów decyzyjnych;

10) oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania Banku jako całości;

11) czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku, wypełniając swoje obowiązki, wprowadzają w życie przyjęte przez Zarząd Banku wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:

1) odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej;

2) monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów i procedur kontroli.

Czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego obejmują funkcjonujące niezależnie:

1) kontrolę wewnętrzną;

2) audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

24.3. Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w części 17. Polityka w zakresie wynagrodzeń niniejszego Ujawnienia.

24.4. Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2017 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

25. Informacja o wynikach oceny adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka Banku

Na podstawie przeprowadzonej analizy adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka ponoszonego przez Bank stwierdzono, że nie zaistniały przesłanki do ogłaszania informacji dodatkowych, które nie zostały objęte zakresem niniejszego Ujawnienia.

Stosując kryteria oceny, określone w *Polityce informacyjnej*, stwierdzono co następuje:

- 1) na przestrzeni 2017 roku nie odnotowano uwag uczestników rynku, ani też innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji, w celu oceny działalności Banku w obszarze: metod szacowania kapitału, technik i metod stosowanych przez Bank w celu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka,
  - 2) Bank nie odnotował uwag w obszarze polityki informacyjnej, wynikających z procesu „Badanie i Ocena Nadzorcza (BION)” przeprowadzonego w 2017 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego.
- 6 Treść Polityki informacyjnej udostępniona jest na stronie internetowej Banku www.bslubycza.pl

Załącznik nr 1

Kluczowe wskaźniki w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku

Lp	Rodzaj ryzyka	wyszczególnienie	2017-12-31	Poziom akceptowany	poziom tolerowany	Punkt ostrzegawczy	Poziom nieakceptowany
1	Ryzyko kredytowe	Łączny współczynnik wypłacalności (%)	31,18%	powyżej 16%	od 16,00 % do 14,00%	13,99%	poniżej 13,99%
		wskaźnik jakości aktywów (należności zagrożone/ należności ogółem) (%)	0,01%	poniżej 0,35 %	od 0,35% do 0,99%	1%	powyżej 1%
		udział kredytów w sumie bilansowej (%)	61,03%	poniżej 80%	od 80,00% do 90,99%	91%	powyżej 91%
	Ryzyko koncentracji zaangażowań	Udział dużych zaangażowań* w stosunku do uznanego kapitału	187,85%	poniżej 290 %	od 290,00 % do 299,99%	300%	powyżej 300%
2	Ryzyko płynności	wskaźnik pokrycia kredytów depozytami (%) (kredyty/depozyty) **	74,32%	poniżej 95%	od 95,00% do 120,99%	121%	powyżej 121%
		Udział depozytów stabilnych w depozytach w (%)	64,59%	powyżej 55%	od 55,00% do 40,01 %	40%	poniżej 40 %
3	Ryzyko stopy procentowej	marża odsetkowa (%)	3,25%	powyżej 3,00 %	od 3,00 % do 2,80%	2,79%	poniżej 2,79%
		spadek wartości annualizowanego dochodu odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego	20,34%	poniżej 20 %	od 20,00 % do 23,99 %	24%	powyżej 24%
		ROE netto (narastająco w ciągu roku)	4,07%	powyżej 4,0 %	od 4,00 % do 3,61 %	3,60%	poniżej 3,60%
		ROA netto (narastająco w ciągu roku)	0,65%	powyżej 0,6%	od 0,60% do 0,5 %	0,49%	poniżej 0,49%
4	Ryzyko operacyjne	udział wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego w stosunku do funduszy własnych w (%)	4,08%	poniżej 8 %	od 8,00 % do 9,49 %	9,50%	powyżej 9,5 %
5	Wskaźniki	wskaźnik dźwigni finansowej (%)	14,96%	powyżej 12 %	od 12,00% do 10,00%	9,99%	Poniżej 9,99%

wynikające z uczestnictwa Banku w Systemie Ochrony SGB	wskaźnik C/I (%)	81,33%	poniżej 83,00%	od 83,00% do 84,98 %	84,99%	Powyżej 84,99%
	pokrycie annualizowanym wynikiem finansowym brutto należności zagrożonych netto (%)	-	powyżej 1000,00%	od 1000,00% do 10,50%	10,49%	Poniżej 10,49%
	pokrycie rezerwami celowymi należności zagrożonych brutto (%)	100%	powyżej 50,00%	od 50,00% do 40,01%	40%	poniżej 40,00%
	wskaźnik LCR	2,11	powyżej 0,80%	od 0,80% do 0,75 %	0,74%	poniżej 0,74%
	pokrycie depozytami powiększonymi o fundusze własne kredytów powiększonych o majątek trwały (%)	157,35%	powyżej 110,00%	od 110,00% do 105,01%	105%	Poniżej 105,00%
	zaangażowanie Banku w kapitał akcyjny Banku Zrzeszającego (%) sumy bilansowej Banku	0,80%	powyżej 0,60%	od 0,60% do 0,52 %	0,51%	poniżej 0,50%

* zgodnie ze sprawozdawczością

** wartość nominalna.

Załącznik nr 2

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubyczy Królewskiej oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszej Informacji dotyczącej ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji podlegających ujawnieniu zgodnie z art. 431-455 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, a także art. 111a ust. 4 Ustawy Prawo Bankowe według stanu na 31.12.2017 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

ZARZĄD
BANKU SPÓDZIELCZEGO
W LUBYCZY KRÓLEWSKIEJ

